

XDP

1918-yil
21-iyundan chiqqan
boshlagan

№ 16, 2024-yil
17-aprel,
chorshanba (32.814)

O'zbekiston OVOZI

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

Birgalikda ijtimoiy davlat sari!

Тошкент – МДХ ёшлар пойтахти

Ёшлар ижод саройида "Тошкент – Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг биринчи ёшлар пойтахти" тадбири очилиши бўлиб ўтди.

Тадбирда МДХга аъзо мамлакатларнинг ёшлар ташкилотлари раҳбарлари ва ёшлари сифатли таълим, фан, инновация, волонтерлик ва экология соҳалари бўйича мулоқот қилди.

Шу билан бир қаторда, ёшлар лойиҳалари тақдимотлари, технологик, хунармандчилик ва тадбиркорлик кўргазмалари ҳам ташкил этилди.

Маълумки, 2023 йил Россия Федерациясининг Сочи шаҳрида ўтказилган Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Ҳукумат раҳбарлари кенгаши йиғилишида "МДХ Ёшлар пойтахти" халқаро лойиҳасини амалга ошириш бўйича қарор қабул қилинган. Унга кўра, 2024 йилда Тошкент шаҳри МДХнинг Ёшлар пойтахти мақомини олиши белгиланган.

Тадбирда қайд этилганидек, МДХ Ёшлар пойтахти лойиҳасини 3 босқичда ташкил этиш кўзда тутилган.

Биринчи босқичда Тошкент шаҳри МДХ Ёшлар пойтахти деб эълон қилингани муносабати билан расмий очилиш маросими ўтказилди. Унинг доирасида МДХ Ёшлар Кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Очилиш маросимида Тошкент шаҳри МДХ Ёшлар пойтахти сертификатини қабул қилиб олди. МДХга аъзо мамлакатларнинг Жамоат бирлашмалари ёшлар форуми ҳам ўтказилиши режалаштирилган.

Иккинчи босқичда жорий йилнинг учинчи чорагида Ёшлар парламентлари оромгоҳи, иккинчи халқаро волонтерлар фестивали, шахмат турнири, "Яхши ишлар йўлида" онлайн конференцияси ўтказилади.

Учинчи босқичда эса декабрь ойида МДХ Ёшлар пойтахти мақомини 2025 йили Озарбайжоннинг Габала шаҳрига ўтказиш мақсадида ёпилиш маросими ўтказилади.

Тадбирларга 200 нафардан ортиқ МДХга аъзо ва қузатувчи мамлакат ёшлари, ёшлар сиёсатига масъул давлат органлари, ННТ ва жамоат ташкилоти раҳбарлари ва вакиллари иборат делегациялар таклиф этилиши режалаштирилган.

ЎзА.

"BOSTON CONSULTING GROUP" хулосасига кўра, биздаги хомашё билан камида 15 миллиард долларлик маҳсулот ишлаб чиқариш, яна 500 мингта янги иш ўрни яратиш имконияти бор.

Масалан, юртимизда 1 килограмм ип-калаванинг таннархи жаҳондаги нархлардан ўртача 28 фоиз арзон. Бу – тайёр маҳсулотни кўпайтириш ва рақобат учун жуда катта имконият.

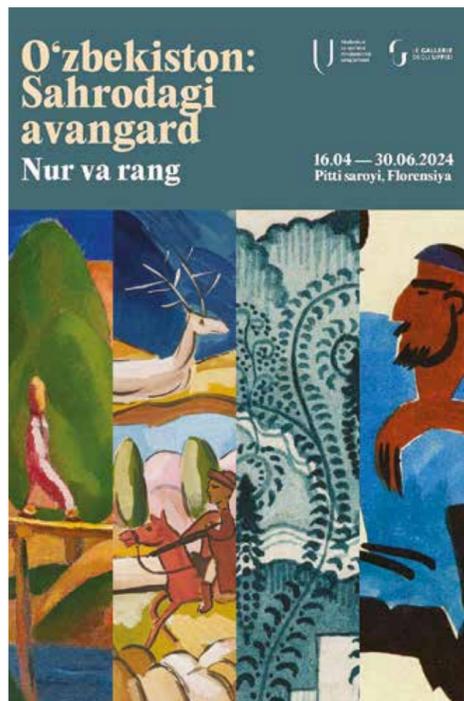
2

СУБСИДИЯЛИ УЙ

"БОР" БИЛАН "ЙЎҚ"НИНГ ОРАСИДА

5 САҲИФАДА

"ЎЗБЕКИСТОН:

САҲРОДАГИ АВАНГАРД" НОМЛИ ТУРКУМ КЎРГАЗМАЛАР БОШЛАНДИ

2024 йилнинг 16-17 апрель кунлари Италиянинг Флоренция шаҳрида "Ўзбекистон: саҳродаги авангард" номли туркум кўргазмалар бўлиб ўтади.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузурдаги Маданият ва санъатни ривожлантириш жамғармаси ахборот хизматида кўра, кўргазмаларда илк бор Ўзбекистон давлат санъат музейи ва Игорь Савицкий номидаги Қорақалпоғистон Республикаси давлат санъат музейининг тўпламларида сақланаётган энг сара рангтасвир ва графика асарлари намойиш этилмоқда.

"Ўзбекистон: саҳродаги авангард" кўргазма лойиҳасининг Флоренция бўлими "Нур ва ранг" деб номланади. Бунда асосий эътибор Туркистонда 1917 йилгача ижод қилган рус Шарқ илосмандларидан бошлаб то XX асрнинг биринчи ярмида Ўзбекистонда шаклланган миллий рангтасвирчилик мак-

таби намояндаларининг картиналари билан танишиш мумкин. Мазкур лойиҳанинг тарғибот ролигини яратишда В.Лисенконинг "Буқа" ва В.Уфимцевнинг "Поездга" каби залворли асарларини алоҳида ажратиб кўрсатиш мумкин. Тарғибот видеоролигида Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидовнинг "Нидо" достонидаги шеърини мисралардан фойдаланилган.

Питти саройида "Нур ва ранг" лойиҳасининг Флоренция бўлими жамоатчилик учун 16 апрелдан 30 июнгача очик бўлади.

"Ўзбекистон: саҳродаги авангард" номли туркум кўргазмаларнинг яна бир "Шакл ва ранг" номли Венеция бўлими экспозицияси кенг жамоатчилик учун 17 апрелдан 29 сентябрга қадар Ка-Фоскари университетининг кўргазмалар майдонида намойиш этилади.

ЎзА.

1 МАЙДАН ЎЗГАРАДИ

6

ТЎҚИМАЧИЛИК ТАРМОҒИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ РАИСЛИГИДА 16 АПРЕЛЬ КУНИ ТЎҚИМАЧИЛИК СОҲАСИДА ЭКСПОРТ ВА ИНВЕСТИЦИЯ ҲАЖМЛАРИНИ ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ЮЗАСИДАН ВИДЕОСЕЛЕКТОР ЙИҒИЛИШИ ЎТКАЗИЛДИ.

ТЎҚИМАЧИЛИК БАРЧА ҲУДУДЛАРИМИЗДА КЕНГ ТАРҚАЛГАН ВА АҲОЛИНИ ЭНГ КЎП БАНД ҚИЛГАН САЛОҲИЯТЛИ САНОАТ ТАРМОҒИДИР. БУГУНГИ КУНДА 6 МИНГДАН ЗИЁД КОРХОНАДА 570 МИНГ КИШИ ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНГАН.

Сўнги йилларда инвестициялар ва янги технологиялар фаол жалб этилгани туфайли соҳада натижадорлик жадал ошган. Масалан, ўтган йили 8 миллиард 200 миллион долларлик тўқимачилик ва тикув-трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқарилган. Бу кўрсаткич 7 йил олдингига нисбатан 4,2 баравар кўп.

Шунингдек, 2023 йилда тармоқдаги экспорт 3,1 миллиард доллар бўлди. Бу йил яна учта янги бозорларга чиқилиб, экспорт географияси 83 та давлатга етди.

Бироқ унинг таркиби таҳлил қилинса, муайян камчиликлар ҳам кўзга ташланади. Масалан, тайёр товарлар экспортида юқори қўшилган қийматли маҳсулотлар улуши кам. Экспортнинг қарийб 80 фоизи аънанавий бозорларга тўғри келаяпти. Европага экспорт ҳажми кутилганидек эмас.

Ривожланган давлатлар бозорига ёки брендларга экспорт ҳажмини ошириш учун халқаро стандарт ва сертификат талаб этилади. Лекин биздаги атиги 175 та корхона бундай талабларга жавоб беради. 18 та туманда тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш йиллик ҳажми 1 миллион долларга ҳам етмайди.

Йиғилишда шу каби таҳлиллар

асосида тармоқдаги улкан имкониятлар кўрсатиб ўтилди.

"Boston Consulting Group" хулосасига кўра, биздаги хомашё билан камида 15 миллиард долларлик маҳсулот ишлаб чиқариш, яна 500 мингта янги иш ўрни яратиш имконияти бор.

Масалан, юртимизда 1 килограмм ип-калаванинг таннархи жаҳондаги нархлардан ўртача 28 фоиз арзон. Бу – тайёр маҳсулотни кўпайтириш ва рақобат учун жуда катта имконият.

Молиявий қўллаб-қувватлов ҳам бор. Ўтган йил бошида газлама, бўяш-пардозлаш, тайёр тикув-трикотаж лойиҳалари учун 50 миллион доллар ресурс ажратилган. Бу маблағ ишлатилганидан кейин, яна 100 миллион доллар йўналтириш режалаштирилган.

Давлатимиз раҳбари бу имкониятлардан оқилона фойдаланиб, ҳудудларда лойиҳаларни ва иш ўринларини кўпайтириш кераклигини таъкидлади.

– Бу соҳада ягона тўғри йўлимиз – мавжуд хомашёни тўлиқ қайта ишлаш орқали юқори қўшилган қиймат яратиш ва аънанавий арзон бозорлардан, янги бозорларга кириб бориш, – деди Шавкат Мирзиёев.

Ишлаб чиқаришнинг қулай йўллари билан бири – йирик корхоналар

филиалларини маҳалларда очиш. Масалан, Самарқанд шаҳридаги "Зарафшон текстил" фабрикаси 11 та ҳудудий филиал очган. Бунинг афзаллиги шундаки, ортиқча вақт ва харажат қилиб, янгидан стандарт жорий қилиш ёки сертификат олиш шарт эмас. Шу боис бу амалиётни кенгайтириш зарурлиги қайд этилди.

Тўқимачилик корхоналари учун энг муҳим масалалардан бири бу – хомашё. Мамлакатимизда 1 миллион 300 минг тонна толини қайта ишлаш қуввати бор. Лекин ҳозирда 1 миллион тоннага яқин тола тайёрланмоқда. Шу боис пахта етиштириш таннархини камайтириш ва ҳосилдорликни ошириш зарурлиги таъкидланди.

Пахта-тўқимачилик кластерларининг фаолиятига ҳам тўхталиб ўтилди. Уларнинг барқарор фаолиятини таъминлаш бўйича таклифлар муҳокама қилинди.

Видеоселектор йиғилишида 100 дан ортиқ тадбиркорлар иштирок этди. Президентимиз улар билан мулоқот қилди.

Тадбиркорлар тўқимачилик корхоналари қуриш, қўшилган қиймат солиғини бир кунда қайтариш амалиётини кенгайтириш, экспорт олди кредитлар олишни соддалаштириш, арзон молиявий ресурслар ажратиш,

миллий маҳсулотларни оммалаштириш бўйича муаммо ва таклифларини айтди.

Мутасаддиларга бу масалаларни чуқур ўрганиб, амалиётга жорий этиш, зарур бўлса, қонунчиликни такомиллаштириш вазифаси қўйилди.

Соҳани комплекс ривожлантиришда "Ўзтўқимачиликсаноати" уюшмаси муҳим ўрин тутди. Шу боис энди уни тўқимачиликнинг ҳар бир йўналишидаги тадбиркорлардан иборат Кенгаш бошқаради. Ҳар бир вилоят бўйича унинг вакиллари сайланади. Уюшма ходимлари кластерлар ва тўқимачилик корхоналарига ишлаб чиқариш, инвестиция, экспорт ва иш ўринларини кўпайтиришга кўмаклашади.

Брендлар билан ишлаб, халқаро сертификатга эга экспортчилар сонини ошириш, Европа давлатларида кенг қамровли тарғибот тадбирларини ўтказиш муҳимлиги қайд этилди.

Кластерларда илм-фан ва амалиёт уйғунлигини таъминлаш мақсадида тадқиқот ва ривожланиш (R&D) гуруҳларини ташкил қилиш таклифи билдирилди.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан мутасаддилар ахборот берди.

president.uz

DIL IZHORI

ҚЎШНИ ЭМАС, ҚАРИНДОШМИЗ

Ўтган ҳафтада Қозоғистонда сув тошқинлари кузатилди. Қўшни мамлакатдаги фавқулотда вазият табиийки, юртдошларимизни ҳам бефарқ қолдирмади. ОАВ ҳамда ижтимоий тармоқларда хабарлар янгиланиб борди.

Маълумотларга кўра, Қозоғистонда сув тошқини бошланганидан буён 102 мингдан ортиқ одам кутқарилиб, эвакуация қилинган. Шимолий Қозоғистон, Шарқий Қозоғистон, Оқмула, Ақтўбе, Қўстанай, Атирау вилоятларида 3957 та хусусий уй ва 942 та ҳовли сув остида қолаётгани айtilмоқда. Кутқарилганларнинг 40 мингга яқини болалар эканини эшитган кўплаб юртдошимиз уларга ёрдам қилишга тайёр эканини билдирапти. Биз билан суҳбатда бўлган Дилбар Саидова ҳам қўшниларимизнинг бошига тушган ташвишни юракдан ўтказганини таъкидлади.

Дилбар САИДОВА, Шароф Рашидов туманидаги "Бувижонлар мактаби" жамоатчилиги кенгаши раиси, "Меҳнат шуҳрати" ордени соҳибаси:

– Қизим, ёшим 71 да. Ўйлаб қарасам, Қозоғистон, Тожикистон, Қирғизистон, Туркменистон билан диндошлар, қардошлар-

миз. Урф-одатимиз бир, қадриятларимиз, аъналаримиз, байрамларимиз ҳам бир. Айниқса, Наврўз байрамида дастурхонга тортиладиган ноз-неъматлардаги ўхшашликни кўриб, хурсанд бўласан одам. Умуман, дўстлигимиз, қадрдонлигимиз кечаги кун ёки ўн йилликлар билан ўлчанмайди. Бир неча асрларга бориб тақалади.

Қўшнинг тинч, сен тинч, дейишади. Биз эса нафақат қўшни, қариндош бўлиб кетганмиз. Қуда-анда, қондошга айланиб кетганлар кўп. Жиззах билан чегарадош Еттисой деган тумани бор. Ёшлигимда ҳам у ҳудуд билан алоқаларимиз анча яхши эди. Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтида ўқиганман. Гуруҳимизда 4 нафар қозоқ қиз бор эди. Опа-сингилдек бўлиб кетганмиз. 48 йилдан буён улар билан алоқаларимиз узилмаган, ҳозиргача курсдошлар йиғилиб тураемиз. Бу нимадан далолат? Албатта, ўртадаги меҳр-оқибат

ришталарининг азалийлиги, узилмаслигидан.

Қозоғистонда рўй берган ҳодисани кузатар эканман, она сифатида ўзимни ўша ҳолатда тасаввур қилиб кўрдим. У ерда гўдақлар бор, болалар бор. Уларни ўйлаб, ҳар куни хабарларни кузатаман. Қани эди қўлимдан бирор ёрдам келса, бажонудил бажарардим. Лекин халқимизда "ўт балосидан, сув балосидан, тухмат балосидан асра", деган гап бор. Қанча чора кўрилса ҳам, айрим ҳодисаларни тўхтатиб бўлмайди. Фақатгина инсонларга кўмак керак, меҳр, бирдамлик, ҳамжиҳатлик зарур. Одамнинг жони кутқарилса, мол-дунё топилади. Масофада турсак ҳам уларнинг аҳволи, саломатлиги билан қизиқаман. Яхши хабарларни ўқиб, ёрдам берилаётганидан хурсанд бўлам.

Шу жойда яна бир нарсани айтсам. Икки мамлакат ўртасидаги ришталар бир муддат ингичиқлашиб қолди. Тала-

баликда пойтахтга 2 соатда етиб борардик. Биз қатнаган йўллар ёпилди. Еттисойдаги бозордан жинзаҳликлар савдо-сотик қилиб келарди. Чегаравий масалалардаги ўзгаришлар баъзи одамларнинг кайфиятига ҳам, муносабатига ҳам таъсир қилмай қолмади. Бир муддат орага совуқлик чўккандек бўлди.

Босиқлик, донолик, узокни кўра билиш қобилияти билан адолат ўрнатилди. Бир ариқдан сув ичган икки қардош халқнинг дўстлиги узилмас эканини вақтининг ўзи кўрсатди. Адашганлар пушаймон қилди, сабрлилар алоқалар қайта жонланганидан хурсанд бўлди. Юрагимиздаги чўғ оловланди. Меҳримиз муҳаббатга, садоқатга айланди. Қўшнимизнинг оёғига тикон кирса, юрагимизга ботади. Ҳеч кимнинг бошига ташвиш тушмасин. Юзлаб бувижонлар жамланган кенгашнинг раиси сифатида ишонч билан айта оламнки, биз ҳамisha ёрдамга, елкадош бўлишга тайёрмиз.

Зилола АНВАР ҚИЗИ ёзиб олди.

YANGI QONUNGA SHARH

БУНИ КУТГАНЛАР КЎП

Азал-азалдан ўз уй-жойимизга, хонадонимизга ўзгача меҳр билан ёндошган миллатимиз. Шунинг учун ўзбеклар ўз хонадонини кичик Ватан, деб атайдилар. Ўтган асрда аҳолининг уй-жойга эҳтиёжи йиллар давомида қондирилмагани сабабли бу масала ўткир муаммага айланган.

Мустақилликка эришгач, халқимизнинг асрий орзуси бўлган ўз ерига эгаллик мақсади амалга оша бошлади. Бироқ уни амалдаги қонунлар асосида расмийлаштиришга ҳамма ҳам етарли эътибор қаратди, деб айта олмаимиз. Шу сабабли ҳам "ноқонуний", "ўзбошимчилик" билан қурилган уйлар атамаси амалиётга кириб келди.

Президентимизнинг сиёсий иродаси билан мурожаатларнинг катта қисмини ташкил этган ушбу муаммони ҳал этиш учун 2018 йилда Президентнинг тегишли фармонида мувофиқ ўтказилган бир марталик умумдавлат акцияси доирасида 621 минг нафардан ортиқ фуқароларнинг ўзбошимчилик билан эгалланган ер участкасида тегишли рухсатномасиз қурилган уй-жойларига нисбатан эгаллик ҳуқуқи эътироф этилиб, уларга кадастр ҳужжатлари расмийлаштириб берилган эди. Бу мисли кўрилмаган ўзгариш бўлди.

Бироқ баъзида фуқароларнинг эътиборсизлиги, баъзида маҳаллий ҳокимликлардаги масъулларнинг лоқайдлиги сабабли жуда муҳим масала охирига етмай қолди. Тошкент вилоятидаги Тошкент тумани мисолида қарайдиган бўлсак, юқорида келтирилган фармон ижроси бўйича фуқаролардан жами 10697та ариза қабул қилиниб, улардан 5886 таси ижобий ҳал этилган, туман комиссияси томонидан тасдиқланган, лекин фуқаро томонидан тўлов қилиб улгурилмагани сабабли ҳужжатлаштирилмаганлари сони 1141 та, фуқаро томонидан тўлов ҳам қилинган, ammo ҳоким қарори чиқарилмаганлари сони 851 та, ишчи гуруҳ томонидан кўриб чиқилмаган аризалар сони 1514 тани ташкил этган.

Улар жамланса, битта туманда деярли 3,5 минг хонадон муаммоси ҳал этилмай қолган. Демак, республика миқёсида катта рақамлар келиб чиқади.

Муаммони тизимли ҳал этиш учун давлат муҳим чора кўрди. Янги қонун ишлаб чиқилиб, парламент муҳокамасидан ўтказилди.

Унга кўра, 2018 йил 1 май кунига қадар яқка тартибда қурибли расмийлаштирилмаган уй-жойлар, аввалдан шу ҳудудда истиқомат қилиниб, томорқа ёки деҳқончилик қилинган ерларнинг ҳам ҳужжатлари тартибга келтирилади.

Ер участкаси бошқа жисмоний ва юридик шахсларга ажратилмаган ёки электрон онлайн-аукционга чиқарилмаган бўлса, ер участкасидан фойдаланишда жисмоний ва (ёки) юридик шахслар ўртасида низо мавжуд бўлма-са,

ер участкаси учун ер солиғи ҳамда унда қурилган бино ва иншоотлар учун мол-мулк солиғи бўйича қарздорлик мавжуд бўлмаса, **УЛАРГА ҚОНУНИЙ ҲУЖЖАТЛАР РАСМИЙЛАШТИРИЛАДИ.**

Фуқаролар томонидан яқка тартибдаги уй-жой, яқка тартибдаги тадбиркорлар ва резидент юридик шахслар томонидан нотурар бино ва иншоот қурган ҳолда, уларга 2018 йил 1 май кунига қадар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ажратилган ер участкасига бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатларда кўрсатилган майдондан ортиқча эгалланган қисмига нисбатан ижара ҳуқуқини ҳамда унда қурилган бино ва иншоотларга мулк ҳуқуқини эътироф этиш учун шартларнинг барчасига риоя этилганлиги асос ҳисобланади.

Ортиқча эгалланган ер участкаси қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ажратилган ер участкасига туташган бўлса ва ажратилган ер участкаси билан ортиқча эгалланган ер участкасининг йиғиндисига қонун талабларига мувофиқ бўлса, комиссия томонидан ҳужжатлар ўрганиб чиқилади ва халқ депутатлари вилоят Кенгаши томонидан қарор қабул қилинади.

Яқка тартибдаги уй-жой қурилган ер участкасига қўйидаги ҳажмларда ижара ҳуқуқи эътироф этилади:

- 1) 1998 йил 1 июлга қадар эгалланган бўлса – барча ҳудудларда 0,24 гектардан ошмаган ҳажмда;
- 2) 1998 йил 1 июлдан 2018 йил 1 май кунига қадар эгалланган бўлса – Тошкент, Нукус шаҳарлари ҳамда вилоят марказларида 0,06 гектардан, қолган ҳудудларда 0,12 гектардан ошмаган ҳажмда.

Кўп вақтдан бери ҳал этилмай келаётган масала, яъни халқ тилида "дачалар" деб аталадиган дала ҳовлилар масаласи ҳам қонун билан тартибга солиномда.

Маълумки, шаҳар атрофидаги дала ҳовлилар бугунги кунда расман "Боғдорчилик-узумчилик ширкатлари"га бирлашган бўлса-да амалда аллақачон доимий турар жойларга айланган. Аммо бу манзилда истиқомат қилувчилар туман аҳолиси таркибига қўшилмаслиги уларни тиббий ёрдам, таълим муассасаларидан фойдаланиш имкониятини чеklang қўйган эди. Қонун билан ушбу ширкатлардаги хонадонларнинг ҳам қонуний ҳуқуқлари тартибга келтирилади.

Бир сўз билан айтганда, бу қонун "Инсон қадрини учун" деган тамойилга ҳар томонлама тўғри келади, халқимиз томонидан миннатдорчилик ва мамнуният билан қабул қилинади.

Биз, депутатлар ҳаммаимиз ўз ҳудудимизда, партияимиз фаоллари маҳаллаларда янги қонун мазмун-моҳиятини кенг тушунириши, яхши хабарни бир-биримизга етказишимиз зарур.

Мақсуда ВОРИСОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП
фракцияси аъзоси.

БУХОРОЛИК ДЕПУТАТЛАРНИ ЭШИТАМИЗ

БУГУН МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАР ҲАЁТИГА НАЗАР ТАШЛАСАНГИЗ, УЛАРДАГИ ШАРОИТ, МУҲИТ, ИШ ТАРТИБИ АВВАЛГИСИДАН ЎЗГАРГАНИНИ КЎРАСИЗ. ЯНГИ ДЕМОКРАТИК ШАРОИТДА ИШЛАЁТГАН ДЕПУТАТЛАРНИНГ ДУНЁҚАРАШИ, ФИКРИ ҲАМ КЕЧАГИДЕК ЭМАС.

ГАЗЕТАМИЗНИНГ ЎТГАН СОНЛАРИДА ФАРҒОНА ВА ХОРАЗМ ВИЛОЯТЛАРИДАГИ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИГА НАЗАР ТАШЛАГАН ЭДИК. АНЪАНАНИ ДАВОМ ЭТТИРГАН ҲОЛДА, УШБУ СОНИМИЗДА БУХОРО ВИЛОЯТИДАГИ ДЕПУТАТЛАРИМИЗГА МУРОЖААТ ҚИЛАМИЗ.

ДЕПУТАТ СИФАТИДА ЎЗИНГИЗДАН ҚАЙ ДАРАЖАДА ҚОНИҚПСИЗ? ПАРТИЯ ГУРУҲИ БЎЛИБ, КЕНГАШДА ҲУРМАТ, ПОЗИЦИЯ ТОПА ОЛДИНГИЗМИ? ОДАМЛАР СИЗНИ ДЕПУТАТ, ДЕБ ТАН ОЛАДИМИ? УШБУ САВОЛЛАРГА ЖАВОБ ОЛИШ УЧУН БУХОРО ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИДАГИ ДЕПУТАТЛАР БИЛАН БОГЛАНДИК.

МАЪЛУМОТ УЧУН:
БУГУНГИ КУНДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ КЕНГАШИДА 16 НАФАР, ШАҲАР ВА ТУМАН КЕНГАШЛАРИДА 73 НАФАР ДЕПУТАТЛАРИМИЗ БОР. ЖОРИЙ ЙИЛНИНГ 3 ОЙИ ДАВОМИДА ДЕПУТАТЛАР ТОМОНИДАН 56 ТА МАСАЛА ЎРГАНИЛДИ. ШУНДАН 23 ТАСИ ПАРТИЯ ГУРУҲЛАРИДА, 13 ТА МАСАЛА ДОИМИЙ КОМИССИЯ ЙИҒИЛИШЛАРИДА ВА 12 ТА МАСАЛА СЕССИЯЛАР КҮН ТАРТИБИГА КИРИТИЛГАН. САЙЛОВЧИЛАР МУРОЖААТЛАРИ ВА НАЗОРАТ-ТАҲЛИЛ НАТИЖАЛАРИ АСОСИДА 61 ТА ДЕПУТАТЛИК СЎРВОИ ЮБОРИЛГАН, 41 ТАСИ ИЖОБИЙ ЕЧИМ ТОПГАН. ИЖРО ҲОКИМИЯТИ ВАКИЛЛАРИ ҲИСОБОТЛАРИ 10 МАРТА ЭШИТИЛГАН.

ЁШЛАР МУАММОЛАРИ ҲАЛ ЭТИЛМОҚДА

Шу йилнинг 11 март куни халқ депутатлари Бухоро вилоят Кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. ЎзХДП депутатлари ташаббуси билан ёшлар сиёсати соҳасидаги ишлар натижадорлигини ошириш ҳамда улар билан ишлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Бундан аввал депутатлар назорат-таҳлил ишларини олиб боришганди.

– Дастлаб вилоятдаги ёшларнинг ҳолати, муаммоларини ўрганиб чиқдик, юзма-юз мулоқот қилдик, дилдан суҳбатлашдик, уларнинг кайфиятини суриштирдик, – дейди **халқ депутатлари вилоят Кенгашидаги ЎзХДП депутати Акбар Фозилов.** – Учрашувларда 11 минг нафардан ортиқ ёшларнинг муаммолари ўрганилди ва уларни ҳал қилиш чоралари кўрилди.

Жумладан, 409 нафар йигит-қизларга ўз ишини йўлга қўйишида зарур бўлган асбоб-ускуналар учун субсидия ажратилди. 1206 нафар ёшларга даволаниш харажатлари қоплаб берилди. Вақтинчалик ишсиз бўлган 1250 нафар йигит-қизлар доимий иш ўрнига эга бўлди. Ҳозирги кунда 1 646 нафар (15%) ёшларнинг муаммолари кўриб чиқилмоқда.

Албатта, ёшлар масаласида давлатимиз зиммасида улкан масъулият турганини кўз олдимизга келтирсак, ҳаммамиздан жуда катта эътибор, ғамхўрлик талаб этилади. Бу масалага беварф қарашга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Шу кунги сессия анча жонли ўтди. Муаммоларни очик-ойдин таҳлил қилдик. Чунки ёшлар билан суҳбатлашганимизда, уларнинг қатъиятчилигини кўрдик, шижоати, ғайратини кўриб, бундан биз ҳам куч олдик. Ёшлар муаммолари ҳал қилинишида бизга ишонч билдирди, шунга муносиб бўлишимиз керак. Шунинг учун сессияда депутатлик гуруҳимизнинг барча аъзолари фаол қатнашди, яхши таклифлар айтилди, ўринли саволлар берилди. Ҳозир сессия қарори ижросини қатъий назоратга олганмиз.

– Сессияда ёшларнинг иқтисодий имкониятларини кенгайтириш, бандлигини таъминлаш, улар учун муносиб меҳнат шароитини яратиш билан боғлиқ бир қатор таклифлар айтилди, – дейди **халқ депутатлари вилоят Кенгашидаги ЎзХДП депутати Ражаб Худоев.** – Маълум бўлишича, жорий йил якуни-

га қадар олий таълим, профессионал ва умумталим мактаби битирувчилари ва ишсиз бўлган 21405 нафар ёшларнинг бандлигини таъминлаш режалаштирилган. Бунинг учун мутасадди ташкилотларга барча имкониятларни ишга солиш вазифаси юклатилди.

Жорий йилнинг октябрь ойидан бошлаб барча маҳалла фуқаролар йиғинларидаги ёшлар етакчилари билан биргаликда ҳудуддаги йигит-қизлар фаолиятини доимий назоратга олиш, муаммо ва камчиликларни бартараф этиш бўйича маълумотлар базасини яратиб муҳимлиги таъкидланди.

Ёшлар мурожаатларига эътиборли бўлиш, бу бўйича аниқ чоралар кўриш бўйича муҳим қарорлар қабул қилинди. Ёшлар билан учрашувларни, қабулларни аҳоли зич яшайдиган, олис ва чекка ҳудудларда кўпайтириш юзасидан вазифалар белгиланди.

"Ёшлар дафтари" билан ишлаш натижаларини ҳар ҳафтада камида бир мартаба танқидий муҳокама қилиш топширилди.

Депутатларнинг таъкидлашича, секторларда "Ёшлар дафтари"га киритилган йигит-қизлар, муаммоли оилалар билан мунтазам ишлаш, бунда маҳалла, ёшлар иттифоқи, таълим муассасалари, барча жамоат ташкилотлари ва кенг жамоатчиликнинг масъулиятини кучайтириш чораларини кўриш бўйича аниқ вазифалар белгиланди.

АЁЛЛАРНИНГ КЎНГИЛ ДАФТАРИ

31 март куни вилоят Кенгашининг навбатдаги сессиясида партия-миз депутатлари ташаббуси билан яна бир муҳим – хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ масала муҳокама этилди.

Депутатлар назорат-таҳлил натижаларини ўқиб эшиттиришди. Қайд этилдики, оғир ижтимоий вазиятга тушиб қолган хотин-қизларга манзилли ёрдамлар кўрсатишни ташкил этиш мақсадида "Аёллар дафтари"нинг олтинчи тоифасига кирувчи 60 мингдан ортиқ хотин-қизлар қамраб олинган бўлиб, шундан 58 мингдан ортиқ вақтинчалик ишсиз аёлларнинг бандлиги таъминланган.

Вилоятдаги 2937 нафар хотин-қизларга тадбиркорлигини йўлга қўйиш ҳамда томорқадан унумли фойдаланиш мақсадида субсидиялар ва имтиёзли

кредитлар ажратилмоқда. Уларнинг аксарияти ҳозирги кунга қадар тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтказилган. 15 мингдан ортиқ боқувчисиз бўлмаган эҳтиёжманд хотин-қизлардан 14 мингдан ортиғига моддий ёрдамлар ажратилган.

Депутатларнинг таъкидлашича, ўтган йилнинг ноябрь ойидаги ҳолатга кўра, "Аёллар дафтари"нинг тўртинчи босқичига киритилган хотин-қизларнинг ижтимоий муаммоларини бартараф этиш вилоят бўйича 95,1 фоизни ташкил этган.

МУАММОЛАР ҲАМ БОР

Сессияда депутатлар муаммоларни ҳам атрофлича таҳлил қилишди. Таъкидландики, хотин-қизлар жинояти кўпайган. Шунингдек, хотин-қизлар томонидан ўз жонига қасд қилиш ҳолатлари ҳам ошган (96 та). Тазйик ва зўравонликдан жабрланган 2082 нафар хотин-қизларга химоя ордерлари берилган. Шунингдек, «Аёллар дафтари»га киритилган хотин-қизлар билан ишлаш, мутасадди ташкилотлар, секторлар томонидан уларнинг муаммоларини ўз вақтида бартараф этилиши учун сусткашликка йўл қўйиш ҳолатлари ҳам мавжуд.

Шулардан келиб чиқиб, сессияда муҳим қарорлар қабул қилинди. Аёллар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноят содир этилишининг олдини олиш бўйича "фуқаробай" ва "хонадонбай" ишлашни тизимли ташкил этиш, ҳуқуқбузарликлар содир этишга мойил хотин-қизларнинг аниқ рўйхатини шакллантириш, улар билан манзилли тадбирларни ташкил этиш бўйича аниқ чоралар белгиланди. "Аёллар дафтари" бўйича жамоатчилик назоратини кучайтириш зарурати қайд этилди.

Мутасаддиларга ёрдамга муҳтож, оғир ижтимоий аҳволга тушиб қолган аёлларнинг, шунингдек, ногиронлиги бўлган уй-жойга муҳтож аёлларнинг аниқ, манзилли рўйхатларини доимий янгилаб туриш вазифаси топширилди.

– Сессиядан кўнглим тўлиб чиқдим, – дейди **халқ депутатлари Вобкент туман Кенгашидаги ЎзХДП депутати Фарход Умаров.** – Аёлларни ўйлантираётган ҳар бир муаммога қучур туман Кенгашидаги депутатлар вакиллари оғоҳлантирилди. Депутатлар сайловчилар билан учрашувларда хотин-қизлардан бўлган мурожаатлар ҳақида ҳам гапиришди, хато ва камчиликлар таҳлил қилинди. Партия гуруҳимизнинг таклифлари сессия қароридан ўз аксини топди. Энди унинг ижросини қатъий назоратга оламиз.

* * *

Бугун депутатларимиз сессия кайфиятидан қониқяпти, сайловчилар манфаатларига алоқадор масалаларда мутасадди ташкилотларга юзланяпти. Вилоятдаги депутатларимиз фаолиятини кузатсак, улар фаоллашгани, ўз ишига жиддий кўз билан қараётгани аққол ойдинлашади.

Аммо таҳлилларга назар ташласак, Жондор, Пешку, Қорақўл туманларидаги депутатларимиз фаоллиги деярли сезилмаяпти. Йилнинг биринчи чораги ўтди, ammo улар сукунатда. Бу туманларда сайловчиларни, электротани ўйлантираётган масалалар йўқмикан?..

Ўз ишига виждонан ёндашадиган депутат эртага сайловчилар ҳузурига нима деб бориши ҳақида ҳам ўйлаб кўради.

Газетаимизнинг кейинги сонида Қашқадарёдаги депутатларимизга сўз берамиз!

Лазиза ШЕРОВА,
"Ўзбекистон овози" муҳбири.

ELEKTORAT MANFAATI

СУБСИДИЯЛИ УЙ

“БОР” БИЛАН “ЙЎҚ”НИНГ ОРАСИДА

КУНЛАР ИСИБ, ОДАМЛАР ЭГНИДАГИ ЛИБОСЛАРИНИ ЕНГИЛЛАТГАН ПАЛЛАДАН БОШЛАБ, ЮРТИМИЗДА ТҮЙЛАР КЎПАЯДИ. ЯНГИ ОИЛА ЖАМИЯТДА ЯНГИ ҚЎРҒОН, КЕЛАЖАК АВЛОД ДАВОМЧИЛАРИ ҲОҒИ ДЕМАҚДИР. МАЪЛУМОТЛАРГА ҚЎРА, БИР ЙИЛДА МАМЛАКАТИМИЗ АҲОЛИСИ 800 МИНГГА КЎПАЙГАН. БУ АВЛОДЛАР ЯНГИЛАНАЁТГАНИДАН ДАЛОЛАТ.

ЎСИШ АҲОЛИНИНГ УЙ-ЖОЙГА ЭҲТИЁЖИНИ ҲАМ ОШИРИБ БОРАДИ. ШУ БОИСДАН КЕЙИНГИ ЙИЛЛАРДА АҲОЛИНИ УЙ-ЖОЙ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ, АЙНИҚСА, ЭҲТИЁЖМАНД, КАМ ТАЪМИНЛАНГАН, ЕТАРЛИ ДАРОМАДГА ЭГА БЎЛМАГАН ОИЛАЛАР, ФАРЗАНДЛАРИНИ ЁЛҒИЗ КАТТА ҚИЛАЁТГАН АЁЛЛАРНИ УЙ-ЖОЙ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ МАСАЛАСИГА КАТТА ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛМОҚДА. ОЛДИНГИГА ҚАРАГАНДА НАТИЖАЛАР КАТТА. ҲАМОНА ОЙЛИК МАОШ ОЛИБИШЛАЙДИГАН ФУҚАРОЛАРНИНГ УЙ ОЛИШ УЧУН БОШЛАНҒИЧ ТЎЛОВНИ ТЎЛАШГА ИМКОНИАТИ ЙЎҚЛИГИ ЁКИ ИПОТЕКА КРЕДИТИНИ ҚОПЛАШГА ОЙЛИК МАОШЛАРИ ЕТМАЙДИГАНЛАРГА СУБСИДИЯЛАШ ТИЗИМИНИНГ ЖОРИЙ ЭТИЛИШИ БУ БОРАДАГИ ИСЛОҲОТЛАРНИ ЯНАДА ЖАДАЛЛАШТИРДИ.

АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИНИ ҚОНДИРИШ МАҚСАДИДА ЯНГИ ТУРАР ЖОЙЛАР ҚУРИЛМОҚДА. МАСАЛАН, 2023 ЙИЛДА ҚУРИЛГАН УЙЛАР СОНИ 85 МИНГГА ЕТДИ. ҲОЗИРГИ КУНДА ДАВЛАТ ИПОТЕКА ДАСТУРИ ОРҚАЛИ БЕРИЛАЁТГАН ИПОТЕКА КРЕДИТИНИНГ МАКСИМАЛ МИҚДОРИ ТОШКЕНТ ШАҲРИ УЧУН 416,5 МЛН СЎМНИ, ФОИЗ СТАВКАСИ ЭСА ЙИЛЛИК 18 ФОИЗ ЭТИБ БЕЛГИЛАНГАН. БУНДАЙ ТУРДАГИ УЙЛАР 20 ЙИЛЛИК МУДДАТГА БЕРИЛАДИ.

КЕЙИНГИ ТҮРТ ЙИЛ ИЧИДА АҲОЛИНИНГ УЙ-ЖОЙГА ЭҲТИЁЖИНИ ҚОПЛАШГА БАРЧА МАНБАЛАРДАН 100 ТРИЛЛИОН СЎМ МАБЛАҒ ЙЎНАЛТИРИЛГАН. БУЛАРНИНГ ҲИСОБИГА ХУДУДЛАРДА 6 МИНГТА КЎП ҚАВАТЛИ УЙ-ЖОЙ БАРПО ЭТИЛИБ, 250 МИНГ ОИЛА ЯНГИ БОШПАНАЛИ БЎЛГАН.

ЎТГАН ЙИЛИ РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА 85 МИНГТА ЁКИ 2022 ЙИЛГА НИСБАТАН 1,5 БАРОБАР КЎП ХОНАДОН ҚУРИЛГАН БЎЛСА-ДА, ЖОРИЙ ЙИЛНИНГ 12 МАРТ КУНИ БЎЛИБ ЎТГАН ВИДЕОСЕЛЕКТР ЙИҒИЛИШИДА ПРЕЗИДЕНТ МАМЛАКАТИМИЗ АҲОЛИСИ СОНИ ОРТИБ БОРАЁТГАНИНИ ИНОБАТГА ОЛИБ, УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШ ҲАЖМИНИ ҲАР ЙИЛИ 20 ФОИЗ ОШИРИБ БОРИШ ТОПШИРИҒИНИ БЕРДИ.

ЭНДИЛИКДА, ЯЪНИ 2024 ЙИЛДА 80 МИНГ ЭМАС, 100 МИНГТА ХОНАДОН ҚУРИШ РЕЖАЛАШТИРИЛГАН. ЯНА БИР ЖИҲАТИ, БУ ЛОЙИХАЛАР АСОСАН ХУДУДЛАРДАГИ “ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН” МАССИВЛАРИДА БЎЛАДИ.

СУБСИДИЯ ЎЗИ НИМА?

Субсидия — даромади юқори бўлмаган шахсларга ипотека кредитлари асосида уй-жой сотиб олиши учун бошланғич бадал ёки кредит фойз тўловларининг бир қисмини қоплаб бериш мақсадида давлат бюджетидан қайтариб берилмайдиган маблағ ҳисобланади. Соддароқ қилиб айтганда, айти пайтда белгиланган 32 миллион сўмни фуқаро давлатга қайтармайди.

2023 йилнинг 13 апрелида Президентнинг “2023 йилда бозор тамойилларига асосланган ипотека кредитлари орқали аҳолини уй-жой билан таъминлаш дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони билан субсидия ажратиш жараёнига ўзгаришлар киритилди.

Унга қўра, субсидия тақдим этиш тўғрисидаги хабарнома олинган вақтдан бошлаб 4 ой ичида амал қилиши белгиланди. Ушбу муддат тугагандан сўнг яна қайта ариза бериш имконияти жорий қилинди.

Аввал субсидия берилиши бўйича хабарномани қўлингизга теккандан сўнг белгиланган муддатда уй-жой олмасангиз, қайта ариза топшириш мумкин эмасди. Янги тартибга қўра, қайта ариза топшириш имкони юзага келди ва бу фуқаро токи уй-жой олмагунча давом этади.

Яна бир муҳим жиҳат шундаки, субсидия олиш учун бир календар йилида икки марта ариза бериш бўйича чеклов бекор қилинди. Энди рад этилган аризаларга 1 декабрга қадар қайта ариза юбориш мумкин.

Бугунга қадар кўплаб фуқароларимиз субсидия асосида уй-жойли бўлишди. Бу рақамлар йилдан йилга ошиб бормоқда. Жорий этилаётган енгилликлар эса аҳолининг бошланғич бўлишини таъминлашдан иборатдир.

Тахлилларга назар соладиган бўлсак, 2022 йилда даромади юқори бўлмаган ва уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож фуқароларга 29 мингта, 2023 йилда эса 30 мингта субсидия ажратиш белгиланган. 2022 йилда ипотека дастури бўйича жами 855 млрд сўм субсидия берилган бўлиб, шундан 17 293 нафар фуқарога бошланғич бадалнинг бир қисмини қоплаш учун 515 млрд сўм йўналтирилган. 2023 йилнинг май-сентябрь ойларида субсидия бўйича 29 485 нафар фуқарога ижобий хулоса тақдим этилган бўлса, шулардан 17 мингта оилга 1,7 триллион сўм берилган.

Умуман олганда, сўнгги 4 йил ичида даромади юқори бўлмаган 45 минг оилга ипотека кредитининг бошланғич бадали ва фойз тўлови учун 2,4 триллион сўмлик субсидиялар ажратилган. Жорий йилда ушбу рақамлар янада ортиши кутилмоқда.

Бундан ташқари, Камбағалликдан чиқариш дастурига кирган ва турар жойи ночор аҳволдаги оилаларга “маҳалла еттилиги” тавсияси асосида ўз ҳовлисида уй-жой қуриш ва таъмирлашга ҳам ипотека кредитини ажратиш йўлга қўйилади. Бунда кредитнинг

15 фоизи ва дастлабки беш йилда фойз ставкасининг 6 фоизгача банди бюджетдан қоплаб берилиши режалаштирилган.

Вилоят ҳокимлари “маҳалла еттилиги” билан жорий йилда ушбу имкониятдан фойдаланиб, ҳар бир маҳаллада белгиланган миқдорда ва тартибда эҳтиёжманд оиланинг уй-жойини яхшилашга қўмақлашади.

Бундан кўришиб турибдики, одамларнинг розилиги, уларнинг ўз қўрғонига эга бўлиши учун бор имкониятлар сафарбар этилмоқда.

ИПОТЕКА БОЗОРИДА ҚАНДАЙ ИШЛАР БЎЛАДИ?

Бу йил ипотекани молиялаштириш учун йўналтирилаётган маблағлар миқдори оширилиши кўзда тутилмоқда. Ушбу маблағлар асосан ипотека кредитларини молиялаштиришга, даромади юқори бўлмаган оилаларга бошланғич бадал ва фойз тўловини қоплаш учун ва пудратчиларнинг айланма маблағини кўпайтириш учун сарфланади.

Шунингдек, энди ипотека кредитлари бўйича гаровга олинмайдиган уй-жойни суғурталаш талаби бекор қилинади. Бу орқали одамларнинг камида 5 миллион сўмлик харажати тежаллади. Мазкур тажриба ўтган йилдан бошлаб Халқ банкида йўлга қўйилди.

СИФАТ ҲАМ МУҲИМ

Президентнинг уй-жой қурилишига оид видеоселектр йиғилишида қурилиш ҳажмлари ортиб бораётган бир пайтда “энди қурилиш таннархини пасайтириш ва уйлар сифатини яхшилаш билан қаттиқ шугулланиш вақти келди”, деб таъкидланган эди. Яъни, ўтган бир йил ичида янги уй-жойлар сотув нархи ва эшикларни алмаштиришига тўғри келмайди. Буларнинг қай даражада амалга ошишини эса вақт кўрсатади. Сабаби, кўп нарса уй-жой қуриб беришни ваъда қилган қурувчининг виждонига боғлиқ.

СУБСИДИЯГА УЙ ТОПИШ РЎЙМИ?

Ижобий ишлар, давлат томонидан кўрилатган чора-тадбирлар ҳамиша янгилашиб, янада енгиллаштирилаётгани қувонарли ҳол. Лекин масаланинг яна бир томони борки, бу ҳам кўз юмиб бўлмас ҳақиқатдир.

Одамларда субсидия ҳақида хабарнома бор, аммо шунга муносиб уй-жойлар етарлими? Нега субсидия хабарномасини олган фуқаролар уй қидириб сарсон бўляпти?

Маълумотларга қараганда, **2022 йилда**

29 мингта хонадон субсидия бўйича берилиши режалаштирилган эди. Йил давомида 17 293 нафар фуқарога субсидия тўловлари тўлаб берилган. 2023 йилда эса 30 мингта хонадон режалаштирилган бўлса, 13 мингта яқини фақат субсидия хабарномаси билангина чекланган.

Аббор ҚУРБОНОВ, Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши бошқарма бошлиғи:

— Халқ демократик партияси биргина Тошкент шаҳри мисолида бу масалани ўрганиб кўрди. Субсидияга Тошкент шаҳридан уй топиш деярли имконсиз масалага айланиб улгурганига гувоҳ бўлдик. Мисол учун, 2021 йил якунида субсидия олиш бўйича 14 мингдан ортиқ фуқаро ариза билан мурожаат қилган. Шундан 4 минг 377 нафар фуқаронинг аризаси қаноатлантирилган. 2022 йилда 4314 та субсидия, 2023 йилда эса 3600 та субсидия ажратилиши белгиланган.

Мурожаат қаноатлантирилиб, хабарнома берилиши масала ҳал бўлиб, субсидия ажратилди, дегани эмас. Энг катта масала субсидия асосида сотиладиган уй топишда. Пойтахтдаги 20 га яқин қурилиш ташкилотларига субсидия асосида уй сотиб олиш масаласида мурожаат қилиб кўрилганида деярли барчасидан рад жавоби олинган.

Шу кунларда атиги тўрт ёки бешта пудратчи қурилиш ташкилоти ўз уйларида субсидияга ҳам сотишни таклиф қилмоқда. Қолганларида бундай амалиёт йўқ. Ипотекага сотилар экан, аммо субсидияга берилмаскан. Аҳоли субсидиядан кўра, ипотека асосида уй-жой олиш осон, деган хулосага келиб қолиш мумкин.

Субсидия бериш борасида хабар эълон қилинганда, сотиладиган уй-жойлар ҳисобини олиш мақсадга мувофиқ. Бу масалага чуқурроқ кириб бориш зарур, ҳар бир субсидия кейинги тақдирини нима бўлиши ўйланган ҳолда берилиши муҳим. “Субсидия бердик, уйни ўзинг топиб ол” қабилида ёндашиш тўғримики?

Яна тахлилларга қараймиз. 2021 йилда пойтахтимизда 4377 нафар фуқарога субсидия хабарномаси ажратилган. Шундан бори-йўғи 477 таси субсидия асосида қурилган уйлари топган, холос. 3 минг нафардан ортиқ фуқаро субсидияга уй топа олмаган. 2022 йилда вазият яхшилланган. 4314 нафар фуқародан 3 мингтаси субсидия асосида қурилган уйлари топган. 1300 нафари қўлидаги хужжати билан қолган.

Давлат раҳбари аҳолини уйли-жойли қилиш масаласини давлат сиёсати даражасига кўтарди. Бу борада қатор хужжатлар имзолашиб, миллиардлаб маблағлар ажратилмоқда. Мисол учун, Президентнинг 2021 йил 11 мартдаги “Бозор тамойилларига асосланган ипотека кредитларини ажратиш орқали аҳолини уй-жой билан таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармонида мувофиқ 2021 йилда Тошкент шаҳрида 7

мингта уй-жой қурилиши белгиланган эди. Ушбу уйлар аҳолига субсидия асосида ажратилиши керак эди. Бироқ мазкур уй-жойлар қурилиши учун ажратилган ерлар аукционга жойлаштирилган бўлса-да, аммо бу ерлар ўз эгаларини топмаган. Оқибатда уйлар қурилмаган. Хужжат ижроси ташкилотлар ўртасида сансолар бўлиб, таъминланмаган. Бундан кўринадики, фуқаролар ўзларига боғлиқ бўлмаган ҳолда қўларидagi имкониятдан фойдалана олишмаган.

Вазиятга мутасаддилар, мутахассислар қандай изоҳ бериб, ечим таклиф қила олади?

ЯНА БИР МАСАЛА

Субсидия асосида ипотека кредити билан уй оладиганларни қийнайидиган яна бир масала бор. Бу олинмайдиган уйнинг нарх чегараси. Дастур бўйича ипотекани ҳозир 11 та банкда расмийлаштириш мумкин. Фойз ставкаси йилга 17-18 фоизни ташкил этади. Кредит 20 йилга берилади.

Бироқ бу ўринда ипотека кредити учун маблағнинг чекланганини таъкидлаб ўтиш лозим. Масалан, Тошкент шаҳрида бу чеклов 416,5 млн сўм, вилоятлар учун 327,2 млн сўм этиб белгиланган. Ваҳоланки, нархларнинг кескин ошиб кетиши натижасида бунча пулга Тошкентда ҳатто 1 хонали хонадон топиш ҳам қийинлиги сир эмас. Субсидияга уй ажратилганда ва фойзлар белгиланганда фуқароларнинг тўлов қобилияти ҳисобга олиниши муҳим. Агар айти кунда бу шаклдаги сотувга қўйилган уйлар нархи ва фойз суммасини ҳисобга олсак, субсидия олган фуқаронинг квартира харид қилиши орзуга ўхшаб қолади.

Ўзгаришлар, ютуқлар катта, лекин ҳаёт экан, уй-жой, субсидия, ипотека кредитлари масалалари бўйича фуқароларни қийнаб келаётган, ҳал қилиниши кутилаётган муҳим масалалар ҳам бор. Янада янгича ёндашув, янги ғоя ва таклифларсиз натижалар ечимга келиш қийин бўлади.

Халқ демократик партияси фаолларидан таклифлар:

Биринчидан, уй-жой қурувчи қурилиш компанияларига қурилатган уйлarning маълум миқдордаги қисмини айнан субсидияга эга фуқароларга сотиш бўйича ижтимоий мажбуриятни қонун билан юклаш зарур.

Иккинчидан, балки қурилганига 5 йилдан ошмаган иккиламчи бозордаги уйлари ҳам субсидия асосида харид қилиш имкониятини яратиш ҳақида бўйича кўриш керакдир. Бу борада меъёрий хужжатларга зарур ўзгариш ва қўшимчаларни киритиш мақсадга мувофиқ бўлади.

Кейинги йилларда яратилган тизим халқимизга янада манфаат келтириши учун мутасаддилар астойдил изланиб кўрса, субсидиялар кўпроқ оилаларни хурсанд қилган бўларди.

Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

1 МАЙДАН ЎЗГАРАДИ

2024 ЙИЛ 16 АПРЕЛЬ КУНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ "ЁҚИЛГИ-ЭНЕРГЕТИКА СОҲАСИДА БОЗОР МЕХАНИЗМЛАРИНИ ЖОРИЙ ЭТИШНИНГ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА" ГИ ҚАРОРИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ.

ҚАРОРГА МУВОФИҚ, ЁҚИЛГИ-ЭНЕРГЕТИКА РЕСУРСЛАРИНИНГ 2024-2025 ЙИЛЛАРДА БОСҚИЧМА-БОСҚИЧ ЎЗГАРАДИГАН ЯНГИ НАРХЛАРИ ҲАМДА ШУ ЙИЛНИНГ 1 МАЙ САНАСИДАН ЭЪТИБОРАН АҲОЛИ УЧУН ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ ВА ТАБИЙ ГАЗ БИР ОЙЛИК ИСТЕЪМОЛИНИНГ БАЗАВИЙ МЕЪЁРЛАРИ ТАСДИҚЛАНДИ.

Жорий йилнинг 1 майдан бошлаб, электр энергияси нархи истеъмолчиларнинг I ва II гуруҳларига кирувчи қисмига ўзгаришсиз – 1 кВт-соат учун 1000 сўм ҳамда 900 сўмдан қолмоқда.

Истеъмолчиларнинг III гуруҳи, шу жумладан, овқат тайёрлаш учун марказлашган ҳолда электр плиталари билан жиҳозланган кўп қаватли уй-жойлар ва ётоқхоналарда яшовчи маиший истеъмолчилар учун бир ойдаги истеъмолдан келиб чиқиб:

- ✓ ойига 200 кВт-соатгача — 225 сўм;
- ✓ ойига 201 кВт-соатдан 1 000 кВт-соатгача — 450 сўм;
- ✓ ойига 1 001 кВт-соатдан 5 000 кВт-соатгача — 675 сўм;
- ✓ ойига 5 001 кВт-соатдан 10 000 кВт-соатгача — 787,5 сўм;
- ✓ ойига 10 000 кВт-соат ва ундан юқори — 900 сўмдан этиб белгиланмоқда.

Қолган маиший истеъмолчилар учун эса бир ойдаги истеъмолдан келиб чиқиб:

- ✓ ойига 200 кВт-соатгача — 450 сўм;
- ✓ ойига 201 кВт-соатдан 1 000 кВт-соатгача — 900 сўм;
- ✓ ойига 1 001 кВт-соатдан 5 000 кВт-соатгача — 1 350 сўм;
- ✓ ойига 5 001 кВт-соатдан 10 000 кВт-соатгача — 1 575 сўм;
- ✓ ойига 10 000 кВт-соат ва ундан юқори — 1 800 сўмдан этиб белгиланмоқда.

Истеъмолчиларнинг IV гуруҳи учун ҳам нархлар ўзгаришсиз — 1 кВт-соат учун 900 сўмдан қолмоқда.

Энергия истеъмолчининг ижтимоий нормаси деганда аҳоли томонидан сотиб олишда имтиёзли тариф қўлланиладиган энергия тушунилади. Яъни, энергия маълум бир меъёргача нисбатан паст (имтиёзли) нархда сотилади ва бу меъёрдан юқори истеъмол учун бозор нархларида сотилади.

Қарорда табиий газ етказиб бериш нархидаги ўзгаришлар ҳам белгиланган.

Барча истеъмолчилар учун тўлов миқдори ўзгаришсиз, яъни бир кубометр учун 1 500 сўмдан қолмоқда.

Йирик улгуржи истеъмолчилар ҳамда бюджет ташкилотлари учун ҳам табиий газ нархи ўзгаришсиз – бир кубометр учун 1 800 сўмдан қолмоқда.

Коммунал-маиший эҳтиёжлар учун аҳолига мавсумга қараб нарх белгиланмоқда. Хусусан, ноябрь-февраль ойлари давомида бир ойдаги истеъмолдан келиб чиқиб тегишли нарх белгиланмоқда.

- ✓ ойига 500 куб метргача — 650 сўм;
- ✓ ойига 501 куб метрдан 2 500 куб метргача — 1 500 сўм;
- ойига 2 501 куб метрдан 5 000 куб метргача — 1 950 сўм;
- ✓ ойига 5 001 куб метрдан 10 000 куб метргача — 2 275 сўм;
- ✓ ойига 10 001 куб метр ва ундан юқори миқдорда табиий газ истеъмол қиладиганлар бир куб метр учун 2 600 сўмдан тўлашлари белгиланмоқда.
- Март-октябрь ойларида истеъмолчилар бир ойдаги истеъмолдан келиб чиққан ҳолда қуйидагича ҳақ тўлайди.
- ✓ ойига 100 куб метргача — 650 сўм;
- ✓ ойига 101 куб метрдан 2 500 куб метргача — 1 500 сўм;
- ✓ ойига 2 501 куб метрдан 5 000 куб метргача — 1 950 сўм;
- ✓ ойига 5 001 куб метрдан 10 000 куб метргача — 2 275 сўм;
- ✓ ойига 10 001 куб метр ва ундан юқори миқдорда табиий газ истеъмол қиладиганлар бир куб метр учун 2 600 сўмдан тўлайдилар.

Аҳолига маиший эҳтиёжлар учун сотиладиган суьултирилган газнинг бир килограмми учун тўлов 1 600 сўм этиб белгиланяпти.

2024 йилнинг 1 июнидан бошлаб эса автомобильга газ тўлдириш компрессор шохбачалари учун бир куб метр табиий газ 1 800 сўмдан етказиб бериллади.

Қарор билан 2025 йилнинг 1 апрелидан эътиборан босқичма-босқич ўзгарадиган нархлар ҳам белгилаб берилмоқда.

Ушбу қарор билан 2024 йил 1 майдан аҳоли учун электр энергияси ва табиий газ бир ойлик истеъмолчининг базавий меъёрлари ҳам белгиланмоқда.

Унга кўра, электр энергияси бир ойлик базавий меъёри 200 кВт-соатни, табиий газ учун эса иситиш мавсумида 500 куб метрни, бошқа мавсумда эса 100 куб метрни ташкил қилмоқда.

Иситиш мавсуми Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида октябрь-февраль ойлари, бошқа ҳудудларда эса ноябрь – февраль ойлари қамраб олади.

Иситишдан ташқари, мавсум Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида март-сентябрь ойлари, бошқа ҳудудларда эса март-октябрь ойлари қамраб олиши назарда тутилмоқда.

НАМКОРИМИЗ

Ичимлик суви муаммоси ҳозирда бутун дунёда долзарб масалага айланиб бормоқда. Аҳолини узлуксиз ичимлик сув билан таъминлаш борасида "Ўзсувтаъминот" акциядорлик жамияти томонидан тизимли ишлар амалга оширилмоқда, ичимлик суви таъминоти йилдан йилга яхшиланмоқда. Чекка ҳудудлар, тоғли туманларга ҳам ичимлик суви етиб бормоқда.

Бу ҳақда Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида "Ўзсувтаъминот" АЖ ахборот хизмати раҳбари Акмал Муродов иштирокида ўтказилган брифингда батафсил маълумот берилди.

452 КИЛОМЕТРГА ИЧИМЛИК СУВИ

2024 йил якунига қадар давлат бюджетидан ажратилган 1 триллион 40 миллиард сўм маблағ ҳисобига 141 та объектда қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш белгиланган. Жорий йилнинг биринчи чорак якуни бўйича 230,2 миллиард сўм маблағ ўзлаштирилиши ҳисобига 192,9 километр ичимлик ва 45,2 километр оқова сув тармоқлари, 14 та ичимлик ва 4 та оқова сув иншоотларида қурилиш-монтаж ишлари бажарилган. Шунингдек, Инвестиция дастури доирасида 76 та объектда қурилиш-монтаж ишларини бажариш учун ажратилган 909 миллиард сўм маблағдан биринчи чоракда 213,1 миллиард сўм ўзлаштирилди. Натигада 170,5 километр ичимлик ва 23 километр оқова сув тармоқлари, 14 та ичимлик ва 2 та оқова сув иншоотларида қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди.

Маълумот учун, янги ташкил этилаётган санот зоналаридаги 12 та объектда ташқи ичимлик ва оқова сув тизимларини барпо этиш учун Давлат бюджетининг 47,1 миллиард сўм маблағи ҳисобидан 4,3 километр ичимлик, 11 километр оқова сув тармоқлари қурилган. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Раёсат баёнига асосан жорий йилда қурилиш-монтаж ишларини бажариш учун 53 та объектда умумий қиймати 84 мил-

лиард сўмлик ишларни амалга ошириш белгиланган бўлиб, 9,3 миллиард сўм маблағни ўзлаштириш ҳисобига 18,1 километр ичимлик ва 11,2 километр оқова сув тармоқлари ҳамда 2 та оқова сув иншоотида қурилиш-монтаж ишлари олиб борилган.

Жорий йилда Инвестиция дастури доирасида жами 308,2 миллион АҚШ доллар миқдоридидаги маблағлар ҳисобига 20 та лойиҳани амалга ошириш белгиланган. Маблағларнинг асосий қисми Осиё тараққиёт банки, Европа тикланиш ва тараққиёт банки, Осиё инфратузилма инвестициялар банки, ОПЕК жамғармаси ҳиссасига тўғри келди.

Маблағлар ҳудудлар кесимида Тошкент, Наманган, Бухоро вилоятлари, Тошкент шаҳри ва Қорақалпоғистон Республикасига йўналтирилган. Жорий йилда жами 452 километр ичимлик ва 110 километр оқова сув тармоғи, 8 та ичимлик ва 1 та оқова сув иншоотларини қуриш ҳамда реконструкция қилиш режалаштирилган.

Жорий йил биринчи чорак якуни ҳолатига республика бўйича дебитор қарздорлик жами 979,9 миллиард сўмни ташкил этган.

"Ўзсувтаъминот" АЖ ва унинг ҳудудий сув таъминоти корхоналари томонидан 106 та бино ва иншоотларга жами 714,5 кВт ли қуёш панеллари ўрнатилиб, 351 миллион сўмлик электр

энергияси иқтисод қилинган.

Жамият ва унинг ҳудудий коррупцияга қарши курашиш комплаенс назорат хизмати томонидан ўтказилган 34 та ўрганишда аниқланган коррупцион вазиятлар билан боғлиқ қонун бузилиш ҳолатлари 3 минг 553 тани ташкил этган. Уларда 29,7 миллиард сўмлик молиявий хатоликлар аниқланган. Бундан ташқари, ҳисобот даври якуни бўйича жами 7 715 та муружаат келиб тушган. Шундан 76,6 фоизи ижобий ҳал этилган. Қолган муружаатлар юзасидан тизимли равишда ўрганиш ишлари амалга оширилмоқда.

Маълумотларга кўра, 2024 йил январь ҳолатида аҳолининг марказлашган ичимлик суви билан таъминланганлик даражаси 77,2 фоизни ташкил этган. Яна шунинг алоҳида таъкидлаш лозимки, ичимлик суви тарифлари арзонлиги ундан хўжасизларча фойдаланиш, ичимлик сувига беписандлик билан муносабатда бўлишга олиб келмоқда. Соҳадаги мавжуд вазият аҳолини сув билан таъминлаш масалаларида бозор нархлари механизмларида ўтиш заруратини тақозо қилди. Бу эса соҳага инвестицияларни жалб этиш, мавжуд қувватларни модернизация қилиш ва янгиларини қуриш имконини беради.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
"Ўзбекистон овози" мухбири.

SUD YA MINBARI

АМАЛИ ЎМАРИШ ЭКАН

Сўнгги йилларда пойтахтимиз Тошкент шаҳрини ободонлаштириш ишларига катта эътибор берилиб, шунга яраша маблағлар ажратилмоқда. Мақсад халқимизга қулай ва муносиб шароит яратиш.

Аммо баъзи қурилиш ташкилотлари давлатимиз томонидан ажратилаётган маблағларни ўзлаштириб, талон-торож қилмоқда. Бажарилмаган ишларни қилинди, деб сохта ҳужжатлар тақдим қилиш ҳолатлари ҳам учраб турибди. Бунга мисол тариқасида яқинда судда кўрилган бир ишни келтириш мумкин. Яхшиси, унинг тафсилотларига қисқача тўхталсак.

Ф.С. қурилиш ташкилоти ҳисобланган МЧЖлардан бирининг директори. У нодавлат тижорат ташкилотининг мансабдор шахси ҳисобланган ҳолда мансаб мавқеини суистеъмол қилиб, ўзганинг мулкани талон-торож ҳамда ҳужжатларни сохталаштиришда айбланди. Гап шундаки, Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 29 апрелдаги "Тошкент шаҳридаги маҳаллалар ҳудудини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва маҳаллалар қиёфасини яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори асосида Яккасарой туманидаги бир қатор маҳаллалар ҳудудини жорий таъмирлаш белгиланган. Шу мақсадда Тошкент шаҳар ҳокимининг "Маблағ ажратиш тўғрисида"ги қарорига биноан буортмачи Яккасарой туман ободонлаштириш бошқармаси билан пудратчи Ф.С. директорлик қилаётган МЧЖ ўртасида шартнома тузилди. Дастлаб туман ҳудудидаги "Қушбеги" МФИда жойлашган кўп қаватли уйлар олдидаги йўлларни таъмирлаш учун қиймати 162 миллион сўмлик шартнома имзоланади. Пайти келганидан фойдаланган МЧЖ директори ҳужжатларни сохталаштириб, 23 миллион 397 минг сўмлик қилинмаган ишларни бажарилди, деб кўрсатган. Ана шу қалбаки ҳужжатларни пудратчи Ф.С. директорлик қилган.

Бундан ташқари, Ф.С. ўзининг жиноий ҳаракатларини яна давом эттирган. Бобур боғи кўчасининг 0,455 км. қисмини жорий таъмирлаш учун қиймати 276 миллион сўмлик шартнома тузишга эришиб, амалда бажарилмаган қурилиш харажатларини ошириб кўрсатган. Ҳужжатларга тақдоран сохта маълумот киритиб, қарийб 15 миллион сўмлик пул маблағларини ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилган. Нафсига эрк берган МЧЖ директори "Бошлиқ" МФИ ҳудудида жойлашган ички йўлларни таъмирлашга ажратилган маблағларнинг 34.583.253 сўмини "еб" юборган. Шунингдек, у Ҳ.Сулаймон МФИдаги кўчанинг бир қисмини жорий таъмирлашга ажратилган маблағдан 17.564.824 сўмини сохта ҳужжатлар билан ўзлаштирган. "Дамарик" МФИ ҳудудидаги кўчалардан бирини жорий таъмирлаш учун ажратилган пулнинг 11.871.828 сўмини бажарилмаган ишни қилинди, дея қалбаки далолатнома тузган.

Ф.С.нинг барча қинғир ишлари фош этилди. У 102272149 сўмлик пулни ўзлаштиргани маълум бўлди. Суд жазо тайинлашда судланувчи томондан етказилган моддий зарар тўлиқ тўланганини ҳисобга олди. Амали ўмариш бўлган Ф.С.га Тошкент шаҳар суди жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати апелляция инстанциясининг 2023 йил 23 мартдаги ҳукми билан тайинланган жазони қисман қўшиш йўли билан иш ҳақининг 20 фоизини давлат даромади ҳисобига ушлаб қолган ҳолда 2 йил 6 ой ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланди.

Алишер ЖАЛИЛОВ,
Жиноят ишлари бўйича
Яккасарой туман судининг раиси.

ВАТАНПАРВАРЛИК ОДАМЛАРНИ, ОДДИЙЛИКНИ ҲУРМАТ ҚИЛИШДАН БОШЛАНАДИ

Қорайган, қаварган, чиниққан қўллар, чанги қотган, ажинлаган юзлар, қуёшда, шамолда охори камайган кийимлар, ийманган ва самимий нигоҳлар...

Шундай инсонларни тушунмасдан, турмуши ва тафаккурини ҳис қилмасдан, уларнинг яқинида бўлиб, ёрдам бериб, хизмат қилиш завқини туймасдан, давлат одамиман, мутахассис, мутасадди ёки амалдорман, деб гердайишдан маъно йўқ.

Бугун дунёдаги, яқин-атрофдаги, Ўзбекистондаги, маҳаллаю хонадонлардаги муҳит, вазият, оталардаги ғамхўр ўйчанлик, оналардаги безовта жонқуярлик тўғрисида фикрламаган, **ўзгариш, янгиланиш учун фидойилик заруратини илғамаган, англаб ололмаган, англастадан тан олмаган мулозим мутахассис камида уялиши керак.**

Халқ билан мулоқот қилиш, мурожаатларга ечим топишга ундалган сиёсатнинг бош маъноларидан бири одамларни тушунишга, тушунтиришга имконият яратиш ҳамдир. **Пастга тушиш кўпроқ қуёшли, баъзида чангли, гоҳида ёмғирли, баҳорда ёниқ гулли ҳаётга, сокин маҳаллага, тақир-туқур рўзгорларга, камтарингина дастурхонларга яқин бўлиш, уларнинг асл тароватини туйиш, шундан кейин мутахассису мулозимлик қилиш, ҳужжату низомлар тайёрлаш масъулиятини сездириш ҳамдир.**

Кейинги бир неча йилда мамлакатда қанча ўзгариш, янгиланиш бўлгани ҳақида бировга соатлаб, кунлаб гапириш мумкин. Лекин ҳеч қандай изҳор одамнинг қўли билан тутиб кўргани, қалби билан ҳис этганига етмайди.

Худога шукрки, **халқимизни тушунадиган, турли ҳудудлардаги, қишлоғу овуллардаги ҳаётни чангу лойи билан бирга яхши кўрадиган, оддийлик ва тўғрилик хикматини ўткинчи нарсалардан устун кўядиган давлат хизматчиларининг янги авлоди шаклланиб бормоқда.**

Улар тақир ерда етилган камтарона ҳосилдан, гул ўраб, тўртта мева тутган кўчатдан, шижоат билан ясалган ўроқ дастасидан, меҳр қўшиб тикилган кашталардан, онасига зўрға эргашаётган қўзичоқлар интилишидан, яна кўплаб оддий ва буюқ ҳодисалардан завқланишни билишади. "Пастга туш", "маҳаллага бор", "уймай юр", "чорасини топиб, ёрдам бер", деган топшириқларга улар имконият, элга хизмат масъулияти ва мажбурияти деб қарайди.

Ва, албатта, халқ билан давлат ўртасидаги мустаҳкам алоқани, ишонч ва самимийликни шундай хизматчилар тутиб туради, десак, ҳеч муболаға бўлмайди. Аслида улар ҳақида гапириш, илиқ сўз айтиб, мақташ ҳам шарт эмас. Улар хизматни қилиб, натижадан куч олиб, индамай ишлаб юраверади.

Лекин, афсуски, реал ҳаёт билан ҳамнафас бўлиш, одамлар билан мулоқот қилиб, уларга самимий хизмат қилиш, қўлдан келганча амалий ёрдам бериш, қўллаб-қувватлаш бўйича берилган вазифаларни яхши тушунмасдан, бунинг масъулиятини англамасдан ёки англашни истамасдан, топшириқларга юзак ёндашаётган, **давлат омонат сифатида берган ваколат ва имкониятни бировдан мерос қолгандай сезиб, бўлмағур ишлар кайфияти домига тушиб қолаётган хизматчи кимсалар, адашган мутахассису мулозимлар ҳам бор.**

Одамларнинг олдида бориб, маҳаллалар, хонадонларда юриб, чиройли расмга тушишнинг "пир"и бўлиб кетган иштиёқмандлар, қоғоз тўлдириш, кўримли жадваллар ясаш

учунгина югуриб юрганлар икки томонлама зиён келтириши ҳақида ўйлаб қолмас керак.

Содда ва самимий одамлар расмий мутахассису мулозим қиёфасида аввали давлатни кўриб тушунади. Унинг ҳар бир гапи, ваъдаси ва мулоҳазасини давлатники, деб қабул қилади. Тўғри бўлса, давлат тўғри экан, номига учрашса, давлатники ҳам номига экан, деб ўйлаши мумкин.

Давлат хизматчисининг яна бир муҳим функцияси бор. **У қонун-қонидани тушунтириш, ёрдам бериш, қўллаб-қувватлаш асносида фуқароларнинг дунёқараши, фикри, ўзига ва ҳаётга муносабатини ҳам ўзгартира олиши керак.** Номига юриб, номига мажлис ўтказиб, ҳудудларга, маҳаллага номига, ўлганнинг кунидан бориб келадиган мутахассису мутасаддилар одамларни руҳлантириш, тўғри дунёқарашни шакллантириш ўрнига, тескарисига сабабчи бўлиши мумкин.

Ўзингиз ўйланг, 10 мингта маҳаллага бешлик, еттилик тизимини яратиб бериш, уларни ҳар томонлама таъминлаш, ўзига, янгиланишга ишончини, тирикликка, керак бўлса, ёруғ оламда бахтли яшашга ҳафсаласини кўтаришга муҳтож минг-минглаб одамларни руҳлантириш, тақир томорқаларда бир-икки дона гиёҳ ундириш осонлик билан бўлаётгани йўқ.

Бу ишларнинг бошида, таг заминиди оддийликка меҳр, одамларга самимий ҳурмат, халққа хизмат қилиш саодати турибди. **Қалбада учкун бўлмаса, қизарган юзлар, қаварган қўллар олдида масъулият сезилмаса, давлат одамиман, эл хизматидаман, деб овунишдан ҳеч бир маъно чиқмайди.**

Хизматчиларнинг шундай тоифаси ҳам шаклланимоқдаки, улар содда одамларнинг саволларига, жуда жўн масалаларда маслаҳат ва ёрдам сўрашига, кичкина нарса учун кўп миннатдорлик билдиришига димоғдорлик, озгина ман-манлик кайфияти билан қарашни бошлашган. Айрим мулозимлар йўл учун, етказилган сув, таъмирланган мактаб учун миннатдорлик кутишгача бориб етишади.

Одамларни ҳурмат қилмаслик, элга нописанд қараш узок тарихимизда ҳам, яқин тарихимизда ҳам яхшилик

тарихнинг исталган палласида катта синовларга дуч келиши мумкин.

"Таҳлика нима бўлишидан қатъи назар, агар биз одамларимизни рози қилсак, ўша таҳдидга тайёр бўла оламиз. Барқарор ва тез суръатларда ўсадиган иқтисодиёт керак. Юқори даромадли янги иш ўринлари керак. Экспорт керак. Буларнинг ҳаммаси учун фидойилик ва ватанпарварлик керак".

Ўзини, тасаввурдаги оламини қишлоғу овуллардаги юртдошларимизнинг тақир-туқур рўзғори, камтаргина дастурхонидан узок ёки айро ўйлаётган, давлат билан халқнинг ўртасидаги ришталар қанчалик нозик эканини илғамётган амалдору мулозимлар давлат раҳбарининг бу гаплари ҳақида хаёлни бир жойга қўйиб ўйлаб олиши муҳим.

Халқ бўлмаса, давлат ҳам, амалу мартаба ҳам, унинг рўзғори бут, иқтисоди тетик бўлмаса, даромаду хотиржамлик ҳам бўлмайди. Бир куни бир катта амалдор эзилиб, "узок қишлоқдаги бир оиланинг катагида товуғи кўпайгани мамлакат иқтисодиётига нимаям таъсир қиларди, шунча оворагарчилик шартмиди", дегандай саволомуз гапирибди. Бир қарасанг, саволида жон бордай. Лекин кенгрок ўйлаб қарасанг, мамлакатнинг улкан рўзғори минглаб, миллионлаб кичкина рўзгорлар билан чамбарчас боғланган. **Рўзгорларда бир шохда мева, бир илдизда картошка камайса, давлатга таъсири билинади.**

Албатта, бу гапларни давлат хизматидаги кўпчилик яхши тушунади, кўнглидан ўтказиб ҳис қилади. Биз кўпроқ тушунмаганлар, англашга қийналадиганлар учун эслатишга, ёрдам беришга ҳаракат қиламиз.

Ватанпарварлик, фидойилик ҳақида гапириш осон эмас. Бу туйғуларни тушунтириш янада кийин. Одам қаерда бўлмасин, ўзи қилаётган ишини, вазифасини сидқидилдан бажарса, ёлғон, қинғирлик аралаштирмаса, деҳқон уруғ қадаб, вақтида сув қуйса, чўпон қўйини вақтида ўтлатиб турса, шунинг ўзи катта гап, буям бир ватанпарварлик.

Ўзини ҳурмат қилган одам аввали ўзини алдамайди, рўзғорини, ҳаётини тўғри йўлга қўяди, томорқасини қаровсиз, бўш ерини дарахтсиз қолдирмайди, фарзандларига намуна бўлиш ҳақида ўйлайди, вазифасини тўғри бажаради, тўғри қилинган ишлар яхшиликлар яратади. Ўзимизни ҳурмат қилиш оиламиз, яқинларимиз, давлат ва жамиятимиз учун ҳам жуда муҳим экан. Шу туйғу ҳаммамизга кўпроқ насиб этсин.

Тўлқин ТўРАХОНОВ.

АКТАМ МЕНТАЛ АРИФМЕТИКА БЎЙИЧА ҒОЛИБ

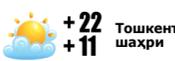
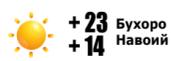

Ментал арифметика бу санъат ва ақл-идроки ривожлантирувчи дастурдир. Мутахассисларнинг фикрича, бунинг ёрдамида болалар нафақат ўқишда муваққиятга эришишади, балки ҳаёт мотивациясига ҳам эга бўлади, мақсадга интилувчан бўла бошлайди. Ментал арифметика 4 ёшдан 16 ёшгача бўлган болаларнинг ривожланишига анча ёрдам беради. Тажрибалар шуни кўрсатадики, ҳар қандай ёшдаги болалар дарсларни тезда қабул қилиб, иштиёқ билан бажаришади.

Куни кеча Араб амирликларининг Дубай шаҳрида ментал арифметика бўйича ўтказилган халқаро олимпиадада Ўзбекистон фарзандлари муносиб иштирок этиб келишди. Пойтахтимизнинг Сергели туманидаги 322-сонли умумтаълим мактаби 2-А синф ўқувчиси Актан Имомназаров дунёнинг 40 га

яқин давлатидан келган тенгдошлари ўртасида олтин медалга сазовор бўлди. Онасининг айтишича, машғуллотлар уни чарчатмайди ва асло зериктирмайди. Актанбек олдида катта мақсадлар қўйган. Бутунжаҳон олимпиадасига қаттиқ тайёргарлик кўриш ва унда юқори натижани эгаллаш учун интиляпти.

Ўз мухбиримиз.

ЯХШИЛАРНИНГ ХАРАЖАТИ ҚОПЛАНАДИ

Адлия вазирлиги матбуот анжумани ташкил этди. Унда Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги, "Мадад" ННТ ҳамда Адлия вазирлигининг масъул ходимлари иштирок этди.

Тадбирда ҳафта давомида қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг мазмун-моҳияти, қонунчиликдаги янгилıklar, аҳолига яратиб берилган имкониятлар хусусида маълумот берилди.

Президентнинг "Меҳнат миграцияси жараёнларини такомиллаштириш ҳамда хорижда вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган шахсларни қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони мазмун-моҳияти ҳақида тушунтириш берилди.

– Мазкур фармонга мувофиқ, Ўзбекистоннинг Буюк Британия, БАА, Венгрия, Германия, Латвия, Польша ҳамда Япония давлатларидаги дипломатик ва консуллик муассасалари штат жадвалига қўшимча равишда битта штат бирлигидан иборат меҳнат миграцияси масалалари бўйича атташе лавозими жорий этилди, – дейди **Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги Стратегик режалаштириш ва йиғма таҳлил бўлими бошлиғи Азим Ахматов.** – Шунингдек, 2024 йил 1 июндан "Хорижда иш" меҳнат миграцияси электрон дастурий мажмуасида рўйхатдан ўтган ва ташкиллаштирилган меҳнат миграциясига кетаётган фуқароларга хорижий тиллар ёки касб бўйича малака имтиҳонларини топшириш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун, башарти улар муваффақиятли топширилганда ва сертификат олинганда – БҲМнинг 3 бараваригача миқдорда, хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширишга "ишчи

виза"ни расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун – БҲМнинг 5 бараваригача миқдорда, йил чиптасини харид қилиш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун – БҲМнинг 2 бараваригача миқдорда компенсация тўланади.

Хорижда меҳнат қилиш даврида зўравонликка, мажбурий меҳнатга дучор бўлган, меҳнат ҳамда бошқа ҳуқуқлари бузилган, мураккаб молиявий аҳволда, шахсини тасдиқловчи ҳужжатларсиз ва яшаш учун маблағсиз қолган Ўзбекистон фуқароларига адвокатнинг, юридик хизматлар кўрсатувчи ташкилотларнинг ёки ҳуқуқни муҳофаза қилиш ташкилотларнинг хизматлари учун белгиланган тартибда ҳақ тўланади.

2024 йил 1 июндан ҳужжатларни онлайн талаб қилиб олиш бўйича консуллик йиғимлари миқдори фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этганлик ҳақида такрорий гувоҳномалар берганлик учун давлат божи миқдорига тенглаштирилади.

2024 йил 1 сентябргача меҳнат мигрантларига ёрдам кўрсатиш учун туну кун ишлайдиган call-марказ фаолияти ташкил этилади. Чет элдан чиқувчи абонентлар учун call-марказ рақамига қўнғироқларни бепул асосда амалга ошириш имкони яратилади.

Анжуманда 2025 йил 1 июлгача Ўзбекистондан ташқарига чиқувчи ва давлат ҳудудига кириб келувчи шахсларнинг аниқ ҳисобини юритиш имконини берувчи ягона идоралараро ва тўлиқ интеграция қилинган электрон маълумотлар базаси яратилиши ҳақида ҳам маълумот берилди.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА МУХОЛИФ ПАРТИЯ УСТУН КЕЛДИ

Жанубий корейлик сайловчилар 10 апрель куни мамлакатнинг бир палатали парламенти Миллий Ассамблеяни сайлашди. Қўнунчиликка кўра, парламент аъзолари 5 йил муддатга сайланади ва уларнинг сони 300 нафарни ташкил этади. Шундан 254 нафари бир мандатли сайлов округларидан сайланган бўлса, қолган 46 нафари пропорционал сайлов тизим орқали сайланган. Сайловларда 29 миллиондан ортиқ жанубий корейлик иштирок этди. Сайловчилар иштироки 67 фоизга етди — бу мамлакатдаги 32 йил ичидаги энг юқори кўрсаткич.

Таҳлилчиларнинг фикрича, сўнги 30 йилликдаги энг юқори сайловчилар иштироки кузатилган ушбу сайлов Жанубий Корея халқи учун бугунги кундан қаноатланмаётганини кўрсатади. Бунга нарх-наво билан боғлиқ муаммолар ва шимолликларнинг провокацияси кундан-кунга ошиб кетаётгани сабаб бўлмоқда.

Сайловда асосий кураш амалдаги президент Юн Сок Ёл аъзо бўлган Халқ кучи партияси ва Корея Демократик партиялар ўртасида кечди. Овоз бериш натижалари ҳисоблаб чиқилганда маълум бўлдики, амалдаги Президентнинг партияси катта мағлубиятга учради. Корея Демократик партияси парламентдаги 175 та ўринни эгаллади. Халқ кучи партияси эса 108 та ўринни эгаллади. Бу Корея Демократик партиясининг 2016 йилдан бери парламент сайловларида кетма-кет учинчи ғалабаси бўлди.

"Бу фақатгина Демократик партиянинг ғалабаси эмас, балки халқнинг йирик ғалабаси", деди партия раҳбари сайловдан кейинги нутқида.

САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИГА ТАЪСИР КЎРСАТГАН ОМИЛЛАР

Жанубий Кореядаги бу галги сайловлар сиёсий ҳаётда ҳар бир жиҳатга жиддий ёндашилмас оқибат мағлубиятга тенг бўлишини кўрсатиб берди.

Амалдаги Президент Юн Сок Ёл 2022 йилдаги Президентлик сайловда кичик фарқ билан (қарийб 1 фоиз) ғалаба қозongan эди. Унинг Президентлик фаолияти синовлар билан бошланди. Сабаби, у ҳокимиятга келганда амалдаги парламентдаги кўпчилик ўринни унга Президентлик сайловида мағлуб бўлган Лее Жае-Мюнгнинг Демократик партияси вакиллари эгаллаган эди.

"БИР БОҒ КЎК ПИЁЗ"

Парламентга сайловлар бўлиши арафасида Президент атрофида бир нечта сайлов натижаларига таъсир кўрсатадиган воқеалар содир бўлди.

Юннинг Президентлиги даврида халқнинг яшаш харажатлари муттасил ошиб борди. Рақиблари уни инфляция-

нинг аҳолига таъсирини тан олмасликда айблашди.

Март ойда Президент Сеул супермаркетига ташриф буюради ва 875 вон (0,51 фунт; 0,65 доллар) бўлган бир даста кўк пиёз нархини "ўринли" эканлигини айтади.

Бу одатда 3000 дан 4000 вонгача турадиган бир боғ пиёзнинг субсидиялар тўғрисида чегирма билан баҳоланган нархи эди.

Шарҳ катта норозиликларга сабаб бўлади. Бундан унумли фойдаланган Демократик партия вакиллари сайлов олди митингларида бир даста яшил пиёз олиб боради.

"DIOR" СУМКАСИ

Пиёз воқеасидан бироз аввал, яъни жорий йилнинг январь ойда мамлакатнинг биринчи хоним Ким Кеон Хи "Dior" сумкасини совға сифатида қабул қилгани ҳақида видео далиллар пайдо бўлди. Айтилишича, хоним 2200 доллардан ортиқ турувчи "Dior" сумкасини руҳонийдан совға сифатида қабул қилган. 2022 йил сентябрида бўлган бу ҳодисани руҳоний ўз соатиға яширилган махфий камера орқали ёзиб олган. Сайловлар арафасида бу ёзув интернетда пайдо бўлди. Бу мамлакат раҳбари, биринчи хоним ва партиянинг юқори мартабали аъзоларига нисбатан коррупция айбловларини келтириб чиқарди.

Мутахассисларнинг фикрича, Халқ кучи партиясининг позициясига юқоридидагилардан ташқари февраль ойдан бери давом этаётган стажёр шифокорларнинг иш ташлаши ҳам таъсир кўрсатди. 8500 дан ортиқ стажёр шифокорлар ҳукуматнинг тиббиёт олий ўқув юртларига қабул квоталари ошириш режасига қарши норозилик сифатида истеъфога чиқиш тўғрисида ариза ёзган.

Шу каби жараёнлар Миллий Ассамблеяга бўлиб ўтган сайловда ўз аксини кўрсатди. Халқ кучи партияси мағлубиятга учради. Юннинг Президентлик муддати Жанубий Кореянинг демократик даври тарихида биринчи марта Президентнинг партияси ўзининг беш йиллик муддати давомида парламентда кўпчилик ўринни эгаллай олгани билан ёдда қолади.

Жанубий Кореядаги сайлов натижалари ва унда юз берган жараёнлардан ҳақиқий демократик жамиятнинг қиёфаси кўзга ташланади. Сайловчиларни ўзига тарафдор қилиш учун олиб борилган сиёсий курашда кичик хато ҳам катта мағлубиятга сабаб бўлишини кўрсатмоқда. Бир сўз билан айтганда, биз Жанубий Корея жамиятидаги соғлом рақобат ва кескин курашларга бой парламент сайловиға гувоҳ бўлдик.

Аҳмад ҚУРБОНОВ
тайёрлади.

«БИЗНЕСНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БАНКИ»

6997 ТА ЛОЙИҲАГА КРЕДИТ

Мамлакатимизда «Кичик бизнесни узлуксиз қўллаб-қувватлаш» комплекс дастури амалга оширилмоқда. «Бизнесни ривожлантириш банки» дастури самарали амалга ошириш ва уни доимий равишда такомиллаштириб бориш бўйича асосий таянч банк сифатида белгиланган.

Ҳозирда дастур доирасида банк тузилмалари, банк томонидан таъсис этилган Кичик бизнесни ривожлантириш жамғармаси ва 14 та «Кичик бизнесга қўмақлаш худудий марказлари» томонидан фаол амалий ишлар олиб борилмақда.

Дастурда иштирок этиш истагида бўлганлар, аввало, банк томонидан ишга туширилган «Бизнес портал» платформасига онлайн ариза билан мурожаат қилади.

Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида ўтказилган брифингда банк ахборот хизмати раҳбари Шухрат Орипов тадбиркорлар ва фуқаролар томонидан «Бизнес портал» платформасига юборилган аризаларнинг ҳолати бўйича ахборот берди.

Таъкидланишича, 2024 йил 15 апрель ҳолатига «Бизнес портал» платформасига юборилган 34560 та ташаббускорларнинг аризалари

скоринг босқичида ижобий баҳоланди. Мазкур жараён инсон омили иштирокисиз амалга оширилмоқда. Шу кунга қадар ҳоким ёрдамчилари томонидан 30 595 та лойиҳага ижобий тавсия берилган.

Ўз навбатида, ҳозирда ҳоким ёрдамчилари томонидан ўрганиш жараёнидаги лойиҳалар сони 1 665 тани ташкил қилади.

Лойиҳаларни баҳолаш ва танлаш гуруҳи томонидан 21701 та лойиҳага ўқув жараёнига рухсат берилган бўлиб, 3671 та лойиҳа ташаббускорлари ўқув жараёнида иштирок этмоқда.

Шу билан бирга, 18 030 та ташаббускор томонидан имтиҳон топширилган, улардан 15 491 таси сертификатни қўлга киритган.

Айни пайтга қадар барча тижорат банклари томонидан 6 997 та лойиҳага кредит ажратиш ишлари тўлиқ якунига етказилди. Лойиҳанинг умумий қиймати 647,0 млрд. сўмлик кредит шартномалари имзоланиб, ажратилган кредит ҳажми эса 613,0 млрд. сўмни ташкил этади.

– Президентнинг жорий йил 15 мартдаги қарори билан «Кичик бизнесни узлуксиз қўллаб-қувватлаш» комплекс дастури бўйича молиявий инструментлар янада кенгайтирилди. Хусусан, мазкур қарор билан ажратиладиган кредит мақсадининг қўлама кенгайтирилди. Қўшимча равишда 500 миллион сўмгача янги молиявий инструмент татбиқ этилишига рухсат берилди, – дейди Шухрат Орипов. – Камида бир йил мобайнида фаолият юритаётган яқка тартибдаги тадбиркорлар, деҳқон хўжаликлари, ўзини ўзи банд қилган шахслар, хунармандлар, касаначилар, нодавлат таълим ташкилотлари, уч ва ундан ортиқ кишини доимий иш билан таъминлаётган кичик тадбиркорлик субъектлари ҳамда оилавий тадбиркорлик дастурлари доирасида ўз бизнес лойиҳаларини муваффақиятли амалга ошириб, ижобий кредит тарихига эга бўлган юридик ва жисмоний шахслар онлайн ариза юбориш орқали «Кичик бизнесни узлуксиз қўллаб-қувватлаш» комплекс дастурида иштирок этиш ҳуқуқиға эға.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
"Ўзбекистон ovozi" муҳбири.

МУАССИС:

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

O'zbekiston ovozi

TAHRIR HAY'ATI:

Ulug'bek INOVATOV
Ulug'bek VAFOYEV
Maqsuda VORISOVA
Qalander ABDURAHMONOV
Guliston ANNAQILICHEVA

Muslihiddin MUHIDDINOV
Hayotxon ORTIQBOYEVA
Shuhrat ISLOMOV
Toshtemir XUDOYQULOV

Bosh muharrir: To'liqin TO'RAXONOV

MANZILIMIZ: 100029, Toshkent, Mустақиллик майдони 5/3

Телефонлар: (71) 239-12-14

Реклама бўлими: (91) 190-19-49. E-mail: uzbovozi@mail.ru

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi. Korxonа manzili: Buyuk Turok ko'chasi, 41-uy. Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

Navbatchi: Ravshan SHODIYEV
Sahifalovchi: Bekzod ABDUNAZAROV

Г — 437. 3557 nusxada bosildi. O'za yakuni — 22:45
Nashr ko'rsatkichi — 220. Topshirilgan vaqti — 23:00

t — Tijorat materiallari 1 2 3 4 5 6
Sotuvda kelishilgan narxda

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.